

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

ȚĂRANUL ȘI ȘTIINȚA ≡ PLUGĂRITULUL ≡

— * * —

Pe viitor nu vom mai putea da înainte fără știință, pre cum nici până acum n'am înaintat tot din lipsa ei. Astăzi nu ne putem mulțami cu știința plugăritului moștenită dela părinți pentru că ni s'a înmulțit sarcinile pe cari ei nu le aveau. Dările sunt mai mari, trebuințele noastre mai multe și pământul dela părinți s'a împărțit între frați și s'a micșorat.

Prețul bucatelor noastre încă a scăzut pentru că nemții, francezii și englezii știu de pe o holdă ca și a noastră școate de două ori atâtea bucate și le pot vinde mai lesne decât noi, adevărat ne fac concurență.

Pământul lor nu e mai bun decât al nostru, dar' ei îl știu lucra mai bine, mai cu sirguintă și pricepere, pun mai mult gunoiu, folosesc mai multe mașinării și au cunoștințe negustorești mai temeinice, pentru că cetesc mai mult și învață mai mult decât noi.

F O I Ț Ă

Pățaniile multcercatei Griselde.

(Urmare).

9. *Griselda naște un fecioraș și trebuie să se supună la o a doua probă.*

Trecură patru ani la mijloc. Amândoi căsătoriii trăiau în cea mai bună înțelegere unul cu altul, se iubeau și nici unul nici altul nu pomeniră cu un singur cuvânt despre copila lor. Acu a dat Dumnezeu de marchiza a purces din nou grea și la timpul seu a născut un fecioraș ca un ingeraș. De această întâmplare s'au bucurat părinții să înțelege de sine din toată inima, dar chiar și amicii și supușii lor și-au arătat bucuria la o sărbătoare întocmită într'adins în onoarea acestui eveniment fericit în familia domnului și

Noi ne ținem destul de învățați cu cât știm dela părinți, arăm și sămănam cum am învățat dela ei sau cum neam datat vându-i pe ei lucrând.

Incolo așteptăm vreme bună dela Dumnezeu și ne mulțămim în sfârșit cu roada câtă se face zicând că atât a dat Dumnezeu.

E drept că Dumnezeu dă vremea bună și rea și în atotștiința și puterea lui nu putem străbate cu mintea omenească care e mărginită și slabă, dar' aceia știm hotărât că pe o holdă bine gunoită și bine lucrată se face de două ori așa multă roadă ca și pe alta negunoită și rău arată.

Partea aceasta deci atârnă dela știința noastră, cum tot dela știința noastră atârnă și cunoașterea firii pământului; în care soi de pământ ce fel de bucate se fac mai bine, când se seamănă și ce fel de sămânțe reușesc mai bine și aduc venit mai mult?

A ara, sămăna și secera nu trebuie să învățăm nici să cetim, dar' trebuie să învățăm și să cetim despre aceia cum pot nemții și englezii cu francezii face

amicului lor. Nime însă nu s'a bucurat mai tare ca bietul Ianicula și iubita sa fiică Griselda; amândoi credeau că de aici înainte marchizul își va iubi soția până la moarte. Dar ce să vezi, s'a întâmplat tocmai din contra, căci s'ermana marchiză era ursită să sufere încă o și mai mare durere ca cea dintâi când i-se răpi copila din brațele ei duioase de mamă. Când era copilașul de doi ani, dar așa era de frumos de-ți era drag a te uita la el, când zic era de doi ani, eată că vine marchizul la soția sa în odaie, căci vrea s'o mai supună la o probă și cu vorbe frumoase dar plin de mahnire îi vorbi astfel: »Iubito! Am crezut că vom putea trăi în bucurie și în fericire unul cu altul, și că supușii noștri se vor mulțami, căci avem un fecioraș; dar cu durere trebuie să-ți spun, că ei sunt cu mult mai nemulțamiți ca mainainte; acești oameni caprițioși îmi amăresc zilele,

mai multe bucate decât noi și cum am putea face și noi în loc de 4 măji metrice pe o holdă de un jugher 10 măji metrice. Aceasta însă numai în școală se poate învăța

În țara noastră sunt o mulțime de școli agronomice, e drept că se învață unguerește în ele și ni-e foarte greu a învăța, dar' tot avem mai mulți advocați și funcționari români decât oameni cu știință adevărată de plugar, după cum am fost arătat aceasta într'un număr trecut despre școlile agronomice, ceea ce ne dovedește că nu ne place să ne ocupăm cu știința plugăritului socotind că aceasta nu-i de lipsă să se învețe.

Și totuși, adevărul e că țăranul fără știința plugăritului nu va mai putea da înainte.

În lipsa de școli agronomice românești ar fi lucru cu minte deci, ca preoții și învățătorii noștri dela sate să cetească și ei mai mult despre agronomie și să îndemne și pe țărani a face aceasta, căci mica lor osteneală va fi bine răsplătită și n'am mai auzi plângeri despre sărăcia poporului!

vor să se răscolească asupra noastră nu se sfiesc a mi-o spune verde în ochi, ca nu se vor supune nici odată nepotului lui Ianicula, care e numai un țăran prost și sărăntoc; după moartea mea zic ei, că nici gând n'au al recunoaște de stăpân. Astfel fiind lucrul mă silesc să fac o faptă, carea îmi va amări inima și sufletul; căci până va trăi copilașul nu pot avea pace și odihnă de supușii mei, deci trebuie să iau pe nevinovatul copilaș și săl depărtez dela noi, ca să vadă supușii mei că numai avem urmași din familia ta. La acestea cuvinte inima s'ermanei Griselde se străbătu de o durere adâncă și fără margini aducându-și aminte și de prima ei fetiță, și zise: »Tu-mi ești domn, eu și copilul tău îți suntem supușii tăi, fă cu noi cum crezi că e bine. La acestea cuvinte marchizul nemai putând zice nimic eși din odaie. Cheamă servitorul și porunci să meargă

Bunul econom în grădină.

Abia trecu sgomotul sărbătorilor cu care parte se încheie »anul vechiu«, și economul bun, plin de speranță în viitor, pe lângă toate grijile ce-l apasă nu-și poate uita de grădina sa, — podoaba casei și puternică dovadă despre destoinicia stăpânului. — Deși gerul lunilor Ianuarie și Februarie se pare a împedeca ori-ce lucrare în grădină, bunul econom totuși nu încetează a face planuri: cum se-și îngrijească în viitor pomii și altoii sei, ca aceștia la rândul lor să-i răsplătească însutit osteneala și grija; ce soiuri de poame să-și aleagă pentru altoitul și plantatul de primăvară, și cum în urmă va putea valorisa mai cu succes roadele ostenelelor sale.

Dar' nu numai mintea și inima unui bun econom este frământată de astfel de planuri și întrebări ci chiar și a unui bun învățator. Deosebirea este numai, că pe când economul ostenește numai pentru sine și ai sei, *învățătorul are a osteni mai mult pentru alții decât pentru sine*, și deci cu atât mai mare și mai grea îi este chemarea și răspunderea!

Deci dacă în cele următoare vom încerca a trata în modul cel mai practic posibil toate lucrările ce trebuiesc săvârșite la timpul seu într'o grădină de pomi bine îngrijită, aceasta nu o facem în scopul a da povește specialiștilor în ale grădinăritului, ci mai ales dorim a veni întru ajutor acelora, cari cu dragoste ar conduce o grădină dar în urma lipsei de un conducător practic oarbeacă în toate părțile și la nici un bun rezultat nu poate ajunge; nu poate ajunge pentru-că deși ar ști *ce ar trebui să facă*, nu știe *cum și când* ar trebui făcut.

În odaia Griseldi se ceară copilul să-l prăpădească și să observe că ce ținută va avea, ear' dacă se va opune îi porunci să îl ia cu sila și să-i spună că-l duce la moarte. Servitorul se duse și cu lacrimile în ochi spuse porunca marchizului.

La acesrea cuvinte sërmana Griseldă fără să zică un cuvânt luă copilul în brațe îl sërută de nenumărate-ori făcându-i semnul sfintei cruci îl închină, și-l încredințează nemărginitei purtări de grije a lui Dzeu, îl predă servitorului zicându-i ia-l depărtează-te în grabă de aici.

Servitorul plângend se prezintă cu micul copil înaintea marchizului și-i spune toată ținuta soției sale, de care nu s'a putut mira destul.

Chemând pe încrezutul seu i-la predat cu mare îngrijire cu porunca să-l ducă la soru-sa la Bologna spre creștere, ear curtenii și servitorii toți știaur că a luat copilul și l'a predat călăului spre perzare ca și pe fetița

Lucrările din grădină în luna lui Februarie.

In grădina de pomi. În luna aceasta avem prea puțin lucru. Numai în cazul când în luna lui Noemvrie și Decemvrie nu am fi putut termina curățirea pomilor bătrâni de crengi uscate, muschi și scoarța cea »sgăbârdoasă«, am avea să terminăm aceste lucrări fără amânare. Poporul e dedat a crede, că curățirea pomilor de mușchiu și de scoarța cea sgăbârdoasă e numai un lucru de geaba și fără de nici un folos. O mare greșală e aceasta! Să cercetăm numai cu deadinsul pe sub scoarța cea crepată a unui pom și ne vom convinge, că nu lucru degeaba vom săvârși curățindu-o aceasta de pe pomi. Sute și mii de ouă și larve de insecte stricăcioase pomilor și fructelor vom afla pe sub aceea scoarță și mușchiu ascunse, așteptând numai razele mai calde ale soarelui de primăvară ca deodată cu ivirea frunzelor, florilor și a fructelor și ele să-și înceapă lucrarea lor păgubitoare. Curățind noi scoarța aceasta și mușchiul în timpul cel mai rece al anului, putem fi siguri, că roada pomilor nostri o apărăm.

Muschii mai sunt încă și din alt punct de vedere păgubitori pomilor. Ei se nutresc numai din suc pomului și astfel își poate ori-cine închipui, că ei prin aceasta slăbesc ne spus de mult pomul. Un pom al cărui trunchiu este acoperit de mușchiu, e împedecat în creștere și poamele lui puține ce le produce perd mult din mărime, bunătate și frumsețe. Mușchiul și scoarța netrebnică se poate curăți cu niște perii anumite de sîrmă, cari în ori-ce prăvălie de ferării mai »de dai doamne« se află de vânzare.

Culegerea și stepirea cuiburilor de insecte acătate de crânguțele cele mai tinere ale pomilor, încă trebuie îndepli-

cea dintâiu, căci nimenea nu știa spune unde sunt sau cine i-a ascuns și unde? Toți aveau bănuială asupra marchizului, căci numai el i-a putut răpi din brațele mumiilor lor, fiind-că n'are de cuget a-i recunoaște de adevărații sei moștenitori. — Atare faimă veni la urechile marchizei, ba marchizul puse într'adins oameni la cale să-i spună în ochi ce mai are el de cuget cu biata s'a soție. Dar se vezi și se te miri, ea nu se turbură nici decum, ci suferea toate încrezându-se providinței Dzeștil. După ce văzu marchizul că nici cu astfel de vești nu poate abate pe femeia s'a din calea ei, ci ea rămâne neturburată, se cugetă a iscodi o ncuă metehnă. Răspândi adevăstul, că a trimis un sol la Patriarchul dela Roma cu rugare să-l despărte de nevasta sa, (la catolici desparte numai Papa) și aceasta din motive grave spre a împăciui pe supușii săi. Ca să facă să crează lumea că într'adevăr este așa, dede ordin unui servitor de ai săi dintre cei mai

nită în luna aceasta. Pentru stepirea aceasta se recomandă felurite instrumente, dintre toate însă cel mai bun și mai sigur este mâna! Acestea după culegere, la tot cazul se fie arse, și nici decum aruncate într-o parte sau alta a grădinei, de unde cu începerea primăverei, trezându-se iarăși ne-ar umplea grădina.

In grădina de altoi.

Tăiatul mlădițelor nobile pentru nobilitarea (altoirea) de primăvară, se poate începe încă de prin luna lui Noemvrie și continua până în Ianuarie. Amânarea pe mai târziu nu e recomandabilă. Pomii din cari vom lua mlădițe, se nu fie prea bătrâni, dar nici prea tineri. Mai presus de toate pomul se fie sănătos. Luând noi mlădițe dintr-un pom bolnăvicios, putem fi siguri, că de odată cu mlădița plantăm și morbul în altoiul tinăr. Asemenea se fim cu băgare de seamă se nu luăm mlădițe dintr-un pom șterp, care sănătos fiind crește în continu și face flori dar rodește din samă afară puțin seau nici decât! Mlădițele să fie pe de plin coapte se nu fie »bostănoase« și totdeauna se le luăm din partea cea mai aproape de vârful pomului și de cătră răsărit, fiind că totdeauna mlădițele situate mai sus și în fața soarelui sunt mai bine dezvoltate și mai coapte. Mlădițele să le tăiem cu un cuțit ager, sortându-le apoi după soiuri le legăm în mănunchiuri și căutând un loc ferit de razele soarelui, le implântăm (îngropăm) până la mijloc în pământ. În felul acesta putem ținea mlădițele până târziu prin luna lui Mai. — În cazul când culegem mlădițele târziu primăvara când mustul (sucul) începe a circula, atunci acelea trebuiesc întrebuințate fără amânare, altfel încep a se vesteji și atunci toată osteneala ne va fi zadarnică.

de frunte să plece, firește nu la Roma, ci aiurea. Solul se reîntoarse după un pătrar de an și lăți vorba în tot locul, că a adus dispensație dela Papa se se despărte stăpânul seu și să-și ia altă soție. Toată lumea din ținutul acela nu mai vorbea despre altceva decât cu întemplantarea cu marchizul; sătenii în șezătorile lor, eară boerii prin cafelele și saloanele lor. Să înțelege că trebuia să auză și buna Greselda. Ce e drept ea ofta din adâncul inimii când i-se spunea cum stă lucrul și ce se mai aude, dar nimic nu era în stare a o face să se turbură și să-și firmă în credință zicea: Cum va vrea așa va fi, eu mă încredințez proniei lui! — Cu toate acestea fiori o cuprindea când gândea la soartea sa, și așa aștepta din zi în zi ce decisiune va lua marchizul față cu ea sërmana!

(Va urma).

Multe plante se pot prăsi (înmulți) și numai din sade. În general acelea plante se pot mai cu succes înmulți din sade, cari au măduvă groasă, d. e. agrişele, rosincele și gutuii. Vrând deci a prăsi în grădină și de acestea urmăm astfel: Tăiem mlădițele cele crescute în anul cel din urmă (anuale) așa că lăsăm și puțin lemn mai vechiu, cam de 2 cm. lung, la ele. Acestea apoi legate în mănunchiu le păstrăm ca și pe celelalte mlădițe.

La cas când și acestea le tăiem târziu, uproape de primăvară, după tăiere le sădim fără amânare.

Măr.

Al XVI-lea

RAPORT GENERAL

al Comitetului central al »Reuniunii rom. de agricultură« din comitatul Sibiului pentru anul 1903.

(Urmare)

Revenind asupra espoziției constatăm, că ea a avut venite propriu zise cor. 5653.44 (cor. 2603.10 daruri dela bănci, dela alte instituțiuni, dela primării comunale și dela persoane particulare; cor. 1218.08 taxe de intrare și suprasolviri; cor. 1588.19 dela concert, teatru și convenirea socială; cor. 210 dela bufet și cor. 34.07 interese). Cheltuelile espoziției au fost cu cor. 4981.02 (cor. 2344.91 pentru sală, aranjament, lucrări de măsar, lăcătuș, grădinar, lucrători, tipărituri, diplome etc.; cor. 632.04 speșele produțiilor; cor. 155.81 ale bufetului; cor. 205.06 ale albumurilor; cor. 1484 premii din cari cor. 724 pentru lucruri de mână femeiesc și cor. 760 pentru lucrări din industria profesională). Asupra câștigului curat ne rezervăm a reveni în raportul nostru pro 1904.

Premiași au fost din Aciliu 10 espon., Alțina 1, Apoldul-mare 1, Apoldul-rom. 4, Armeni 2, Avrig 6, Bendorf 6, Boița 5, Căpâlna 1, Cârpeniș 2, Fofeldea 2, Galeș 1, Gurariului 3, Gușterița 1, Ilimbav 3, Laz 1, Ludoșul-mare 2, Mag 1, Marpod 1, Mercuria 1, Mohu 1, Orlat 3, Petrifălău 1, Pianul-inf. 2, Pianul-sup. 1, Poiana 3 Poplaca 10, Porcești 1, Racovița 1, Rehău 2, Reșinari 11, Riu-Sadului 2, Rod 3, Rusciori 1, Săsciori 1, Sebeșel 2, Sebeșul-inf. 1, Sebeșul-sup. 1, Șelimbăr 1, Secel 4, Seliște 3, Sibiu 4, Slimnic 1, Șura-mare 2, Tălmăcel 3, Tilișca 5, Topârcea 6, Turnișor 1, și din comuna Vale 5 esponenți.

Dintre premiași din secția industriei de casă 16 n'au ridicat premiile de cor. 68, ear' 11 au dăruit Reuniunii noastre premiile cu cor. 73, în total deci a revenit cassei noastre cor. 141. —, cari se adaug la fondul espozițiilor. Inventarul Reuniunii a sporit în urma espoziției cu cor. 322.77 valoarea mai multor obiecte.

Publicațiuni diferite

Incât ne-au permis timpul și împrejurările n'am întrelăsat a aduce prin ziarele

noastre la cunoștința obștei tot ce de interes general economic am crezut că este și prin aceasta a ne pune în serviciul economilor noștri de pretutindenea. Astfel în 1093 am publicat date inportante despre distribuirea prin minister de diferite animale masculine pentru prăsilă, cum și datele din consemnarea despre societățile de lăptărit sătești, din care am aflat, că asemenea societăți, între altele se găsesc în Cristian, Roșia-săs., Chirpăr, Brașov și Deva; programele examenelor publice ale școlii economice comitatense; la rugare am atras atențiunea asupra diferitelor mașini și unelte economice, puse în vânzare de particulari; am eliberat certificate pentru membrii, necesare la liferări pentru miliție etc., am atras atențiunea asupra postului de administrator pentru moșia »Florica« a fraților Brăteanu. Deasemenea am publicat circularele ministeriale despre cauzele de luat în potruva muștelor de Hessa; despre condițiunile de primire la cursul de fert spiritoase din Cașovia etc.

Diferite afaceri.

Mașina de sământat spicoase, dată în anii trecuți spre folosirea în mod gratuit în diferite comune, înapoindu-nise de tot deteriorată, pentru cruțarea speselor în 1903 n'a fost folosită, în schimb de grapa noastră de fânate și de săpătorea planet junior s'au folosit în diferite comune.

Din Biblioteca Reuniunii noastre am vândut și în 1903 mai multe zeci esemplare prin mijlocirea librăriei archidieceșane, prin librăria Kraft și prin librăria archidieceșană din Caransebeș.

Cărțile edidate sub numirea »Biblioteca Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«, sunt următoarele:

Nr. 1. Ținerea vitelor, de Eugen Brote	Cor. —24
» 2. Trifoiul, de Eugen Brote »	—24
» 3. Prășirea pomilor, de Demetriu Comșa	—24
» 4. Legea veter nară, de învăț. Muntean	—80
» 5. Inșoțirile de credit (Raiffeisen), de Aurel Brote	1.60
» 6. Cartea stuparilor săteni, de R. Simu	—70
» 7. Statutele tovărășiiilor agricole	—
» 8. Statutele înșoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
» 9. Povețe pentru stîrpirea gândacilor de Maiu	—10
» 10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vie	—
» 11. Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
» 12. Scurtă povățuire la stîrpirea șoarecilor de câmp	—10

Institutul de credit și economii »Albina« și comisiunea economică a comitatului nostru se numără și de data aceasta între binefăcătorii noștri, încât neau acordat și în 1903 câte un ajutor de câte cor. 200, dintre cari cea din urmă pentru premiile espoziției de vite.

Primpretori d-nii Ludovic Fabritius din Sibiu, Adalbert Dörr din Sebeșul-să-

șesc, Herman Mangesius din Mercuria Gustav Haner din Nocrich și Petru Dragits din Seliște, părtași s'au făcut de recunoștința noastră pentru neprețiosul serviciu ce ni l-au făcut la încasarea taxelor.

Incât pentru membrii Reuniunii noastre, a căror consemnare o accludem sub III. numărul acestora a sporit la 734, din cari: 2 fondatori, 1 honorar, 12 pe viață (un spor de unu cu noul membru dl Gregor Dan cu mare proprietar în Săcel), 706 ordinari și 13 ajutători. Prin moarte perdut-am în 1903, pe lângă de pie memorie fostul nostru vice-preșident Dr. D. P. Barcianu, despre a cărui trecere la cele vecinice pomenisem în raportul trecut, pe mult regretații membri ordinari Zacharia Boiu, fost asesor consistorial în Sibiu; Nicolae Moldovan, protopresbiter în Nocrich; Demetriu Ghișe, econom în Poiana; Emilian Cioran și Șerban Cioran, parochi în Reșinari; Demetriu Mosora, învățător, Ilie Șteflea, econom, ambii din Seliște și Iacob Aleman, econom în Topârcea.

În anul 1903 comitetul a ținut în total 11 ședințe, dintre cari una în Seliște. Concluse s'au luat 156; la protocolul de esibite au intrat 293 piese.

(Va urma).

Alimentarea (hrana) găinilor a produce și iarna ouă.

Vězând earna grea și că ouele se scumpesc și mult lipsesc, aduc o bună învățătură:

Ouele formează un nutremânt foarte principal și folositor pentru oameni. În lipsa zilnică întrebuițăm cu deosebire ouele găinilor și rațelor. Ele constau din $\frac{1}{3}$ gălbiniș și $\frac{2}{3}$ albuș. Albușul e fluid și conține 87% apă, 13% albuș și materii mici de sare, ear' gălbinișul conține 25% grășimi.

Valoarea alimentativă a unui ou este egală cu 40 grame de carne, ori 150 gr. de lapte. Ouele puțin ferte (moi) sunt mai ușor de mistuit, ca cele ferte tare, între ouă se numără și oauele de pești: crap, morun, nisetru și stincă, care sărate dau un nutremânt excelent numite și delicatose, dar' sunt mai greu de mistuit.

Găina este o galiță omnivoară. Ea mănâncă: carne, insecte, grăunțe, erburi și tot felul de legume. Ovėsul și hirisca îmboldesc și ațită oatul lor. Când ele se nutresc cu hrană animalică obținem ouă mari.

Earna găina domolesce oatul. Ca să producă și earna ouă trebuie nutriție special. Nutremânt mai folositor earna la găini este: boabe de năuț, de cucuruz, de ovės, de orz opărite și mai mult urzici conservate ca pe fânul și ferte;

lângă aeestea să se amestece sânge fert, care compun o pastă minunată pentru excitarea oatului găinilor și a celorlalte paseri de curte. Aceste nutrimente se se dea paserilor de curte după-ce s'a răcit puțin și vor oua din prisosință fiind ele ținute în grajduri calde.

Se mai recomandă ca bun nutremânt o compoziție din: sare de bucătărie 250 grame, cărbune de lemn 170 gr. cărbune de pământ 190 gr și cărămidă pisată 30 gr. — Acestea prefăcute în praf se amestecă în mălăiu și cu puțină apă caldută devine nutremânt foarte util. Substanțe conservate din: melci, vermi și alte insecte încă înlocnesc alimentarea de mai sus, zisă *artificială*. O altă compoziție inventată de o bună gospodină este: Miere curată 600 gr. făină de hiriscă 300 gr. și cenușe cernută de lemn 100 gr., care poartă numele »miere de ouat«. În fine s'a constatat ca mai eficace nutremânt sângele dela vite, fert cam $\frac{1}{2}$ oră și astfel întărindu-se se amestecă din nou cu apă feartă și tărîțe, frământându-se apoi binisor. Acestea preparate produc un folos însemnat și bani mulți în casa găzdoaelor și a țeranilor nostri.

D. I.

Situația politică în Ungaria.

Crisa guvernamentală continuă. La 12 Febr. a fost Kossuth la Maiest Sa în audiență, fiind afabil primit. Se zice că nu i-s'a satisfăcut dorința cu comanda în limba germană la armata comună din Ungaria. La 13 Febr. s'a dus din nou Tissa la Maj. s'a în audiența carele întorcându-se la Bpesta a conferit $\frac{1}{2}$ oră cu contele Andrassy. În noua combinațiune de ministri se afirmă a fi pus și Victor Molnár de origine din Transilvania.

Dimisiunea cabinetului Tissa s'a primit, fiind însă tot el însărcinat cu afacerile guvesnamentale până la formarea noului guvern.

Date statistice în Ungaria.

După constatările compuse de biroul central din Bupapesta cu finea anului 1904 se arată:

Numărul nou născuților a fost 724.877 suflete
Casuri de moarte   «   489.861   «
Deci a crescut populațiunea cu 235,016 suflete

Poporațiunea Ung. s'a urcat în anul espirat dinpreună cu a Croației, Slavoniei la 20,000000 suflete. Căsătorii s'au încheat cu totul 178.481 părechi, deci mai multe ca în anul 1903 cu 21.200 părechi.

Așa se sporește un stat, când e pace în țară, nu resbele și rescoale ca în marea Rusia.

Stări financiare din Comitatul Hunedoarei. În ședința comisiu-

nei administrative, ținută în Deva la 11 Februarie directorul finanțiar a raportat, că în luna lui Ianuarie a. c. a încurs din: Dările directe cu 33826 cor. 22., din darea indirectă de consum pe carne etc. cu 5015 cor. 33 fil. și din darea pe spirt cu 5217 cor. mai puțin, ca în Ianuarie 1904. Dela timbre a intrat 4820 cor. 68 fil., dela tutun 5019 cor. 33 fil., ear' dela sare cu 430 cor. 46 fil. mai mult ca în Ianuarie anul trecut.

Deaci se vede crisa economică în comitatul nostru.

Răsboiul ruso-japonez.

Vinerea trecută sosind marele general Stössel la Aden a vorbit cu o mulțime de jurnalisti. El a spus, că Japonezii în luptele crâncene dela Port-Arthur au perdut peste 100.000 soldați, afară de prizoneri și răniți. Când s'a predat fortăreața aceasta, în cetate s'a mai aflat numai 6000 de ghiulele și 2 mil de cartușe. Ei în restimp de 6 luni fură hrăniți foarte greu, mai numai cu conserve și cu carne de cal.

În Manciuuria, unde s'a mutat câmpul de resbel și acum se dau mici ciocniri, Flancul extrem drept iaponez l'a luat sub comanda sa generalul Nogi. Rușii acum sunt bine îmbrăcați cu mantale blanite și cu chipiuri groase, care acum le furnisează Chinezii din Mukden. Greu o duc Rușii cu cuptoarele de ars, căci decând perdură minele dela Yantai n'au mai avut cărbuni. — Perderile Rușilor în total a fost de 120,000 oameni. Blacarea Vladivostocului se crede a fi efectuată. Gerul în Manciuuria crește.

Răscoala din Rusia.

În curând se va convoca o mare adunare națională »Sensky Sobor« pentru a se decide asupra reformelor necesare constituționale. — Turburările greviște mai continuă prin unele orașele. În Kiew Cazacii au pușcat 18 rezerviști. În Opotska socialistii au împărțit proclamațiuni, în cari condamnă guvernul și provoacă pe soldați a nu se duce la resbelul din Asia. În Kutaitz avu loc o ciocnire cu polițiști, au fost arestați 40 oameni, între cari și 10 studenți gimnas.

În Warșovia la 11 Februarie s'a întemplat o mare ciocnire cu armata, 5 muncitori fură răniți. În acest oraș Duminecă s'au arestat 600 de greviști. Numărul muncitorilor uciși de când s'a început turburările e de 1600 oameni și 6000 de răniți. În cimiteriul din L. o d z au fost înmormențați deja în 13 l. c. 144 oameni și 200 zac în spitaluri. În ultimele zile au mai fost uciși în L. o d z 60 muncitori greviști.

NOUȚĂȚI

Înalt Prea Sfințitul Metropolit Ioan Mețianu din incidentul apropierii postului a dat un cercular către preoțimea archidiecesei sale, în care îi provoacă părintește să folosească cât mai bine acel timp priincios, silindu-se din toate puterile a da poporului învățături bune și folositoare, pentru ridicarea simțului religios și paralel cu aceasta și starea materială.

Nu ne indoim, că preoțimea la rândul ei încă va folosi povețele frumoase ale înțeleptului Metropolit.

Dr. Victor Mihályi de Apșa. I. P. S. Metropolit din Blaj a împilnit acum Miercuri, în zia Intimpinării Domnului, 30 de ani de când a fost consfințit întiu episcop al Lugoșului. Din incidentul acesta credincioșii archidiecesei metropolitane gr.-cat. au înălțat rugăciuni eri în 2 Febr. pentru îndelunga viață și sănătate a I. P. S. Sale.

Sinodul protopresbiteral gr.-or. al Orăștiei este conchemat pe Joi la 10 ore a. m. în 17 Febr. (2 Martie) cu ordinea zilei: 1. Deschiderea, 2. Raportul anual, 3. Rațiocinul, budgetul, 4. Propunerea com. referitor la comunele din fostul tract al Gioagiului, 5. Alte propuneri însinuate.

Comitetul e conchemat tot pe aceeași zi la 8 ore a. m. în cancelaria protopresbiterală.

Cursul de cântări bisericești în Orăștie, început la 15 Nov. a. tr. a fost bine cercetat luând parte la el 22 fitori cantori. S'au deprins bine tinerii, cari nu știau nimic să cânte, așa că azi cântă cu nșurintă cele 8 glasuri, tropare, antifoane și câteva irmoase. Peste câteva zile vor face examenul și li-se vor extrada atestatele. Instrucorii cântărilor au fost toți trei învățatori dela școala română din Orăștie: C. Baicu, I. Branga și I. Fleșeriu.

Parochiile Pișchinț și Folt din tractul Orăștiei a publicat concurs pentru ocuparea posturilor de parohi. După cum suntem informați la ambele s'a și însinuat recurenți. La Orăștioara se va deschide post de capelan lângă parochul I. Drăgoțel.

Conferențe pastorale. Tractul Orăștiei încă din toamna anului trecut a fost împărțit în 10 cercuri conf. preoțești. Fiecare cerc constă din 5—6 comune parochiale și având misiunea de a se întruni la un serviciu public bisericesc într'o comună anumită toți preoții cercului invitând și poporul credincios.

S'au ținut până acuma aceste servicii frumoase în comunele Șibot, Băcăinți, Poiana și Renghet, și peste tot au avut o influență adencă și au făcut

o impresiune bună asupra poporului credincios. Înainte și cu celelalte!

Inspectorul reg. de școale prin un substituit a vizitat în săptămâna trecută școalele de peste Murăș: Folt, Rapolt, Boiu, Almașe și Glod. Mai multe n'a putut vizita din cauza frigului și a drumurilor rele.

Când va începe a face o nouă tură vom face de știre în foie ca se știe și învățătorii și se țină copii în acele zile mai mult ceva peste orele prescrise de prelegere până sosește,

Societatea vecinătății române din Orăștie a avut Sâmbătă seara cină comună după obiceiul parastas în amintirea reșoșilor ei. Cina s'a ținut în hotelul Central din loc, și a luat parte la ea un număr frumos de membri în frunte cu președinții și președintele locală de ambele confesiuni petrecându-și bine cu conversații potrivite, cântări și toasturi, până aproape de mezul nopții.

Comitetul societății pentru fondul de teatru român, cum cetim în »G. T.« la 31 Ianuarie v. a ținut ședința sa plenară la Brașov sub președintele d-lui Iosif Vulcan. Ședința a fost bine cercetată și a deliberat agendele enumerate în Nr. 5 din »Bunul Econom.«

Dorim acestei societăți progrese strălucite.

Alegerile corpurilor legiuitoare din România s'a început la 1/14 Februarie c. sunt anunțați 650 de candidați în toate colegiile. Lupta va fi mare între conservatori și liberali. Se vorbește, că dl general Manu, actualul ministru de resbel ar fi dat ordin confidențial, ca statul ofițeresc să nu ia parte la votare și să se abțină dela politică. La colegiu I. în 58 locuri au reușit conservatorii.

Kossuth Ferencz a fost în 12 Febr. primit în audiență la Maiestatea Sa regele Francisc în burgul din Viena. Audiența a ținut 3/4 oră. Kossuth s'a exprimat, că Mai. Sa a conferit cu el în mod afabil. Se scrie chiar în jurnalele maghiare, că Maiestatea Sa n'a mângâiat pe Kossuth cu o rezoluțiune favorabilă relativă cu pretensiunea de a se introduce limba maghiară în comanda armatei din Ungaria. Peste câte-va zile Maiestatea Sa va veni în palatul său din Budapesta spre a conferi cu matadorii partidelor. Criza guvernamentală încă nu s'a calmat.

Din alegerile dietale. După balotagiul din Chișineu s'a făcut la 29 Ianuarie a. c. din nou alegere, la care a reușit dl Ioan Russu-Șirianu față de guvernamentalul Csukay. S'a sporit deci deputații noștri.

Vasile Stan, profesor la seminariul »Andreian« și **Anița Vidrighin,** fidanțați. Felicitările noastre!

Canalul de Panama. După raportul ministrului plenipotențiar american din Panama, lucrările canalului progresează în mod grandios. Aceste lucrări se vor termina cu siguranța până în 1914; atunci pentru America cu deosebire se va deschide o epocă mai favorabilă a industriei și comerțului; celelalte state încă vor avea avantaje.

Frizzo, celebrul transformist italian, carele a umblat și în părțile noastre petrecând prin Orade, s'a amoresat în drăgălașă fiică a unui bogătan maghiar din oraș. La plecarea Frizzo a luat și pe amanta sa, însoțită de o servitoare. Aventurierii ajunseră în hotelul Rimanoczy, unde prin intervenția telegrafică a poliției din Orade tinera d-șoară fugară fu somată a se întoarce la casa ei părintească. De sigur Frizzo va fi tras în judecată pentru seducere.

Asigurare la copii. Reprezentanța din Callenberg în Saxonia a decis, că pentru fie-care nou născut, părinții să depună la o bancă spre păstrare câteva mărci. La început libelul l' păstrează primăria; în anul al 2-lea se dă părinților cu îndatorirea, că în fie-care an să sporească depunerea până va ajunge copilul etatea de 14 ani. Ast-fel s'a făcut un lucru foarte bun triplu; a) ca să îndemne pe cetățeni la cruțare și muncă, b) să se asigure cetățenii de timpuriu scăzând astfel numărul golanilor și al cerșitorilor, c) așa să ajute cei bogați pe cei săraci. Deci recomandăm și poporului nostru această dispoziție foarte folositoare.

Cătră economi: În marele deposit de sămânțe al lui Edmand Mautner, liferant al curții reg. din Bpesta Catalogul general de preturi pentru sămânțele de trifoiu roșiu (trifoiu de stiria) s'a scos din valoare. Arată acum următoarele preturi:

Nro 4 calitate primissima 50 klgr. cu 95 cor.
Nro 4 a « hochprima. « « « 93 «
Nro 4 b « prima « « « 92 »

Acestea calități sunt de o curățenie extraordinară și foarte încolțitoare. Această firmă nu are în afacere sămânțe nici de cele italiene, nici americane, ceace la expediție se poate controla, căci au plombația oficioasă a Stațiunii de controla reg. Această firmă oferă prompt și cu prețuri reduse, — căci se interesează de progresul economiei. Are și diferite sămânțe de pepini (dovleci) etc.

Un mare oraș de muncitori în Essen. **Fabrica de arme etc. Krupp.** Numărul lucrătorilor din această fabrică uriașă a fost în 1904 la cifra de 50.000, afară de 3.255 de funcționari din stabilimente și birouri.

Aci se consumă zilnic 2.520 tone de cărbuni. În fie-care zi sosesc 6 trenuri, cu câte 42 vagoane și în fie-care vagon 10 tone de cărbuni.

Ea concurează cu toate fabricile de tunuri din lume, construiesc vagoane, corăbii de resbel și tot felul de arme și alte obiecte de oțel și fer.

Aproape în fie-care zi pleacă din stația proprie 50 vagoane, are 16 locomotive și 720 vagoane proprii. La încărcat și descăr-

cat lucră zilnic 10.000 lucrători. Sgomotul locomotivelor e infernal. Are un ciocan numit »Fritz«, care cade pe nicovală dela o înălțime de 20 metri, se sgudue pământul sub lovitura lui și tremură pereții atelierelor. Șeful fabricii este Alfred Krupp, un vestit inginer și tehnic.

Vizitând odată fabrica regele Prusiei s'a mirat mult de acest ciocan. Krupp, ca să-i dovedească dibăcia a zis: »Pune Maiestate ciasornicul pe nicovală și voiu lăsa ciocanul fără a-se vătămă, atunci mașinistul mechanic a repezit ciocanul, apăsând cu iscusință pe un buton, exact la vreme a venit ciocanul drept de-asupra orologiului așa de aproape încât nu era loc să bagi o hârtie de țigară rămânând neatins. Această fabrică are de întemeietor indirect pe Xapoleon cel mare și s'a înființat pe la 1805, deci este de 100 de ani.

Un avânt mai mare și-a luat ea în toată lumea după războiul Germaniei cu Franța. Krupp mai are filiale de fabrici în Magdeburg și Kiel și arsenale de marină.

Un vapor înțepenit într-o stâncă. Vaporul »Resoluțiune« ce venea încărcat pe marea neagră spre Constanța cu cucuruz pentru statul român între farul Tuzla și cătunul Mangea Pimar s'a oprit de o stâncă. La proră adâncimea apei e de 5—6 metri, astfel ridicat fiind de 2 m. ar trebui a se scoate din el aproape jumătate din marfă. Aceasta s'a întâmplat în noaptea de 8 Febr. n. Comandantul vaporului »Principesa Maria« observând această primejdie, îndată ce sosi în port anunță cazul critic. La 9 Febr. Dl Cătunean căpitanul portului Constanța a plecat cu remorcherul Iulietta pentru a salva vaporul Resoluțiune. Neputând scăpa acest vapor avisat a veni în ajutor expresul vapor de salvare din Constanța. Se afirmă, că chiar de-ar fi scăpat vaporul Resoluțiune depe stâncă, paguba totuși s'ar urca la cifra de 200.000 Lei.

În atențiunea emigranților la America. Guvernul Ungariei a liberat călătoria la America și prin Bremen. Cine are pașaportul predat pe la Fiume, acela poate călători și prin Bremen dacă are cartea de vapor prin Bremen.

Cine s'a decis a călători prin Bremen la America, acela trebuie negreșit să trimită de acasă 20 cor. arvună; după primirea arvunei fie-căruia i-se trimite cartea de vapor.

Lucrătorii cari sunt harnici și sănătoși cari au biletul de tren plătit în America până la locul destinat și cari pot arăta 50 cor. bani gata, aceia toți sunt primiți în America.

Cine are cunoștințe în America, să aducă adresa celorla cu sine.

Cine are ochi bolnavi, sau alte rane trupesti, mai bătrân de 50 ani, s'au e arvunat în vre-o fabrică la lucru în America și merge anume la lucru rezervat, pe acela îl înapoiază din America.

În Ratibor precum și în Bremen fie-care emigrant să vizitează, așa că fie-care pe când vine în Bremen pe vapor, poate fi primit în America.

CALENDAR ECONOMIC.

Cu ce să se ocupe economii în Februarie?

Să ceară bucatele necesare de sămănat. Să care gunoii pe holde, la vii și în grădini, apoi să-l risipească așa pe locuri, ca pe când se va desgheta să iasă zama din el în pământ, spre a-l nutri. Să adune zăpada în jurul pomilor. Să curețe livezile de gunoaie, de petri și de mărăcini, apoi să risipească mușinoarele și pe unde e locul pleș să samene sămânță de iarbă. Să sloboadă la tauri vacile înțercate la începutul lui Decembrie (a. tr.) și oile fătate în Decembrie la berbeci, că vor avea miei în Iulie. Să păzească oile și vițelii de a bea apă din băltoace, unde s'a topit zăpadă, fiindcă cauzează diferite morburii. Să curețe pomișorii de căței nefolositori și să adune altoi pentru posăit, păstrându-le în năsip prin pivnițe. Să curețe pomii de omizi. Spre scopul acesta să întrebuițeze: zamă de tutun amestecată cu apă, 14 părți apă și numai o parte zamă de tutun; după o ploaie mare cu praf de var, apa amestecată cu gaz 1 la 15 p. Să plătească darea, pētrarul I. până la 15 Februarie. Să curețe vinurile de floare și să spele butoalele goale afumându-le cu pucioasă. Să sfirșească cu tăerea arborilor și să rărească pădurea, ear' drumurile să le reguleze.

POȘTA REDACTIUNII

Regretăm că Internatul fēm. R. din Brașov a refuzat foaia noastră de mare folos elevilor. Asemenea d-nii G. B. T., G. N., J. A. din Brașov.

Ne place a crede, că este numai o greșală la mijloc, căci de s'ar da atențiunea cuvenită scopului ce-l urmărim, desigur, că o vor sprijini și dlor.

Dlui I. Bogdan în Z. Procurând 5 abonenți vom trimite foaia gratis.

Dlui A. L. în Măeruş. Am trimis nr. 1 și 2. Vă dorim spor în toate.

Cei ce au primit nr. 1-5 se consideră de abonenți siguri.

Dlui I. B. în K. Pentru sămēnța plantă nouă numită »Soia«, să Vă adresați dlui Dr. Urbeanu, redactorul ziarului »Sfaturi« în București.

Tērgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 7-13 Februarie v. 1905.

Duminică	7	Alțina. Buteni. Papolt.
Luni	8	Sereda-Murēșului.
Marti	9	Chendu-mic.
Mercuri	10	Becicherecul-mare. Chichinda-mare.
Joi	11	Borșea. Ciuc-Sereda. Crișpatak. Mercurea. Sic. Székely-Cristur.
Vineri	12	Rodna-veche.
Sămbătă	13	—

Calendarul vechiu și nou al săptămānei.

Dumin. Vameșului și a Faris., ev. Luca c. 18, g. 5. v. 5

Dum.	6 P. Vucol ep.	19 Conrad
Luni	7 E. Partenie	20 Eleuterie
Marti	8 Teodor Stratilat	21 El. onora
Merc.	9 M. Nichifor	22 Petru C.
Joi	10 M. Haralampie	23 Eberhard
Vineri	11 M. Vlasie	24 Matias
Sămb.	12 P. Meletie	25 Victor

Redactor resp. VASILE DCMȘA, pictoij resbiter.

„DACIA”

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).
Birourile societății se află în oasele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

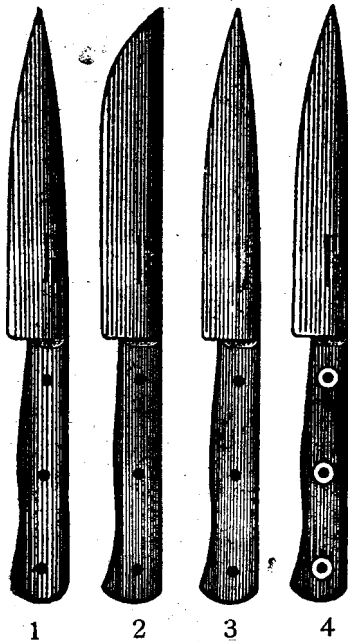
L) Arēndează și exarēndează realități și alte drepturi și întreprinder-de tot soiul.

Directiunea.

4-

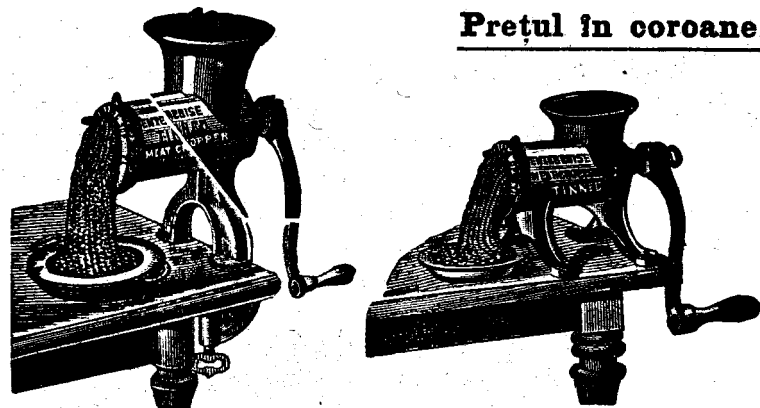
Cuțite de bucătărie.

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21 cm.
Fig. 1	Cor. —	—72	—86
Fig. 2	—56	—68	—80
Fig. 3	—56	—68	—80
Fig. 4	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Pretul în coroane.

Forma:	R	RR	S	SS	U	UU	T
Mărimea și numirea formei:	R	RR	S	SS	U	UU	T cu roată de învîrtit
taie într'o minută chil.	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$	1	1	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{3}{4}$
1 buc.	Cor. 5'20	7'20	8'40	8'10	11'80	15'10	29'50
Cuțitul singur	—70	—80	1'10	1'10	1'30	1'30	1'60
Discul gaurei							
singur	Cor. 1'—	1'35	1'50	1'50	2'80	2'80	4'20

Carol F. Jickeli, Sibiu.

(Nagy-Szeben.)

5-52

(141)

„HONDOLEANA“

INSOȚIRE DE ANTICIPAȚIE ȘI CREDIT ÎN HONDOL.

CONVOGARE.

P. T. membrii ai însoțirii de anticipație și credit „Hondoleana” din Hondol, se invită conform §§-lor 19 și 20 ai statutelor însoțirii, la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Hondol, la 20 Martie st. n. 1904 la 10 oare a. m.

OBIECTELE.

1. Constatarea membrilor prezenți și a voturilor.
  2. Deschiderea adunării.
  3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe anul 1904.
  4. Deciderea asupra bilanțului și a întrebunț. profitului curat.
  5. Alegerea președintelui, vicepreședintelui și a 2 notari, alegerea directorului, vice-directorului și a celor 7 membrii ai direcțiunii pe timpul de 3 ani (§. 24).
  6. Alegerea comitetului de supraveghiere (§. 54).
  7. Esmiferaa alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
- In lipsa membrilor receruți — de peste 1/2 din părțile fundamentale — adunarea generală se va ține în înțelesul §-lui

21 din statute la 29 Martie a. c. la 10 oare a. m. tot în locul indicat.

Numărul membrilor înscrși cu 31 Decembrie 1904 a fost 233 cu 672 părți-fundamentale în suma de 20.165 coroane.

NB. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1904 cum și proiectul împărțirii profitului curat se pune și până la adunarea generală la dispoziția membrilor însoțirii în oarele oficioase de birou.

Din ședința direcțiunii însoțirii „Hondoleana” ținută în Hondol, la 31 Ianuarie 1905.

DIRECȚIUNEA.

Activa — Vagyon.

Contul Bilanț. — Mérleg számla.

Teher — Pasiva.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în numerar — Pénztári készlet	1835	39	Părți fundamentale — Törzsbevétel	20165	—
Câmbii essomptate — Leszámitolt váltok	85679	—	Depuneri și interese capitalisate — Bevételek	40147	12
Mobilier — Felszerelés . . . . . cor. 532:36			Fondul de rezervă — Tartalékalap	3199	41
Deteriorare — Törlesztés . . . . . « 26:55	505	81	Fondul special de rezervă — Külön tartalékalap	750	—
Diverse conturi debitoare și interese restante —			Reskompt — Visszleszámitolás	25362	15
Különféle tartozó számlák és hátralékos kam.	4814	05	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	628	10
			Interese transitoare — Átmeneti kamatok	345	08
			Profit transpus din anul 1903 —		
			1903 évről áthozott nyeresmény . . cor. 367:03		
			Profit curat — Tiszta nyeresmény « 1870:36	2237	39
	92834	25		92834	25

Eșite — Kiadás.

Contul profit și perderi. — Nyereség és veszteség számla.

Bevétel — Intrate.

	cor.	fil.		cor.	fil.
1. Interese de depuneri — Bevételi hamatok	2199	77	1. Interese — Kamatok	9165	16
2. Interese de rescompt — Visszleszám. kamatok	1278	—	2. Provisiuni — Jutalék	637	15
3. Salarii — Fizetések	2000	—	3. Diverse — Különfélék	189	72
4. Marce de presentă — Jelenlési jegyek	355	50	4. Taxe de înscriere — Beiratási díjak	34	—
5. Contribuție erarială — állami adó	528	18	5. Profit transpus din 1903 —	367	03
6. Arunc comunal — Községi adó	364	60	1903 évről áthozott nyeresmény		
7. 10% dare după dep. — Betétek után adó 10% ^o	218	28			
8. Competință de timbru — Bélyeg illeték	482	78			
9. Chirie — Házbér	107	80			
10. Deteriorarea de mobilier — Felszerelés törli.	26	55			
11. Diverse spese — Külömböző költségek	568	21			
12. Pretensiuni debitoare — Kétes követelések	26	—			
Profit trans. din a. 1903 —					
1903 évről áthozott nyeresmény . cor. 367:03					
Profit curat — Tiszta nyeresmény . cor. 1870:36	2237	39			
	10393	06		10393	06

Hondol, 31 Decembrie 1904.

P. A. Mihutz m. p.,
director.

Petru Gabor m. p.,
controlor.

Sabin I. Piso m. p.,
cassar.

Eugen Grecu m. p.,
secretar.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

A. Oprea m. p., S. Deac m. p., Gl. Crainic m. p., I. Bucureștianu m. p., I. Lucăoel m. p., Il. Piso m. p., I. Ianou m. p.,

Bilanțul prezent examinându-se din partea subscrisului comitet de supraveghiere, s'a aflat în ordine și consonanță cu cărțile principale și auxiliare ținute la însoțire.

Hondol, 2 Februarie 1905.

I. Lazarițiu m. p.,
președinte.

Albu Petru m. p.,
membru.

I. Pleter m. p.,
membru.

Pentru 5 coroane

trimit 4 $\frac{1}{2}$ kilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de 4%

dela instituttele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate, până la $\frac{3}{4}$ a valorii realităților intabulate la locul I. și II. cu amortisare dela 15—65 ani.

Credit personal! Pentru preoți, militari, oficanți de stat și privați, negustori, industriași, cu și fără

giranti pe termen de 1—15 ani; **acurateță, coulanterie și discrețiune.**

Convertire de datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opiniuni tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 20—26

MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI, Teréz-körut 32.
(Firmă înprotocolată judecătorește).

CUMPENE

pentru comerț, industrie și economie solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
45—52 ilustrat gratuit și francat.

ATELIERUL

de fotografie **ADLER**

— în Orăștie, strada apei Nr. 31 —
(lângă școala civilă de fete.)

Deoarece doresc a-mi aduna un tablou de copii, prin aceasta rog frumos pe onor. public să aibă bunătate a aduce în atelierul meu sus amintit, care este bine încălzit ori-ce fel de copii mici spre a-i fotografia.

Pentru astfel de fotografii nu iau taxe.

Cu toată stima

Adler Arthur,
photograf.

6—

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

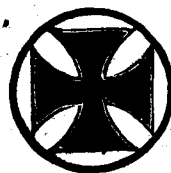
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împrejuvindecă boale vechi de ani.

49—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, ulul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la traktare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vaddsz 42 G. colțul strada Kálmán.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

(139)

Catalogul ilu-trat. de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

3—52